

**LÄNSI-SUOMEN
YMPÄRISTÖLUPAVIRASTO**

Helsinki

LUPAPÄÄTÖS

**Nro 19/2009/4
Dnro LSY-2008-Y-16
Annettu julkipanon jälkeen
2.4.2009**

ASIA Pohjapadon rakentaminen Varesjärven lasku-uoman Varesjoen suulle (Vaasan hallinto-oikeuden palauttama asia), Salo

LUVAN HAKIJAT Varesjärven hoito ry ym.

ASIAN TAUSTAA Turun maanviljelysinsinööripiiri oli laatinut vuonna 1941 suunnitelman Varesjärven vedenpinnan laskemiseksi. Vesistötoimikunta antoi hankkeelle luvan vuonna 1945 ja se toteutettiin vuonna 1946. Tuon jälkeen muodostunutta vesijättöä ei ole erityisesti liitetty rantatiloihin. Myöhemmin muodostetut vapaa-ajan kiinteistöt on rajattu vedenlaskun jälkeiseen rantaviivaan. Suunnitelman toteuttamisen seurauksena järven kasvukaudenaikainen vedenpinta laski noin 0,89 m, keskiarvo 1,04 m ja keskiylivesi 0,72 m. Vedenkorkeudet ovat suunnitelman toteuttamisen jälkeen nousseet jonkin verran lähinnä Jokilahden ja lasku-uoman umpeenkasvun johdosta. Vuoden 1971 syksyllä muutamat rannanomistajat rakensivat padon ilman asianmukaista lupaa Varesjärven laskuojan paalulle 19+30. Padon harjan korkeus oli +6,18 m perkaussuunnitelman korkeustasossa (N₆₀+86,13 m). Rakentajat purkivat padon Länsi-Suomen vesioikeuden päätöksen velvoittamina.

Nykyisin padosta on uomassa jäljellä vielä vähäisiä jäänteitä, jotka eivät vaikuta veden purkautumiseen järvestä. Padon rakentajat olivat myös hakeneet vesioikeudelta lupaa padolle, mutta he olivat peruuttaneet hakemuksensa vuonna 1973. 1980-luvun puolivälissä Varesjärven yksityistiekunta ryhtyi ajamaan Varesjärven vedenpinnan nostoa ja kääntyi Turun vesi- ja ympäristöpiirin puoleen asiassa. Vesi- ja ympäristöpiiri suoritti Varesjärvellä joitakin vedennoston edellyttämiä mittauksia ja asensi järvelle vedenkorkeusasteikon. Vedennostohanke ei kuitenkaan edennyt pidemmälle. Ranta-asukkaat ryhtyivät ajamaan vedennostohanketta 1990-luvun lopulla Lounais-Suomen ympäristökeskukselle tekemällään aloitteella.

ASIAN AIKAISEMMAT VAIHEET

Hakemus Varesjärven hoito ry oli 9.12.2003 ympäristölupavirastolle toimittamassa ja myöhemmin täydentämässään hakemuksessa pyytänyt lupaa pohjapadon rakentamiseen Suomensjärven ja Kiikalan kunnis-

sa sijaitsevan Varesjärven lasku-uoman Varesjoen suulle sekä lasku-uoman perkaamiseen Kiikalan kunnassa Lounais-Suomen ympäristökeskuksen laatiman ja 9.10.2003 päivätyn suunnitelman mukaisesti.

Suunnitelma

- Hankkeen tarkoitus** Varesjärven rantojen käyttö on vaikeaa ilman ruoppausta, laituria tai muita parannuksia. Vedenlaadultaan, sijainniltaan ja ympäröivän luontonsa puolesta järvi soveltuu virkistyskäyttöön erinomaisesti. Hankkeen tavoitteena on Varesjärven vedenkorkeuden vakiointi olemassa olevien tilastotietojen mukaiselle keskimääräiselle tasolle ja luusuan umpeenkasvun estäminen. Hanke parantaa Varesjärven soveltuvuutta virkistyskäyttöön ja järven tilaa vesistönä yleensä. Muutamat lomarakennukset on perustettu niin alhaalle, ettei kovin suureen vedenpinnan nostoon ole mahdollisuutta ilman kohtalaisen suuria haittoja. Tämän vuoksi tavoitteena on nostaa järven alimpia vedenkorkeuksia ja keskivettä vain sen verran kuin se haitatta on mahdollista.
- Valtakunnallinen N_{60} -järjestelmän kiintopiste, korkeus 94,88 m, sijaitsee järven itärannalla. Kaikki suunnitelman korkeudet on ilmoitettu tässä järjestelmässä.
- Kuvaus hankkeesta** Varesjärven laskuojan paalulle 19+50 on suunniteltu rakennettavaksi vesiponttirakenteinen pato. Maaperä lasku-uoman varrella on Varesjärveltä uoman paalulle 5+00 saakka turvetta, joten pato joudutaan rakentamaan maaperältään epäedulliseen paikkaan. Pato rakennetaan tilojen RN:ot 2:42 ja 2:56 alueelle.
- Padon harjaosa on suunniteltu loivan V-aukon muotoiseksi ja sen alin piste on korkeudella 85,90 m. V-aukon molemmin puolin on 1,0 m leveät vaakasuorat harjan osat, jotka ovat korkeudella 86,00 m. Pato yhdistetään rantapenkkaan molemmin puolin 2,0 m leveillä ja 1:5 kaltevilla harjan osilla. Ponttiseinää jatketaan rantapenkan sisään vähintään 2,0 m. Padon virtausaukon kokonaisleveys on 7,0 m.
- Uoman poikki lyödään kaksi samansuuntaista ponttiseinäriiviä noin metrin etäisyydelle toisistaan. Seinä ulotetaan vähintään tasolle 82,60 m. Ponttiseinien väli uoman kohdalla täytetään esimerkiksi turpeella tai savella. Turvetäytön yläpinta verhoillaan virtausta kestäväällä materiaalilla kuten suodatinkankaalla ja kiviverhoilulla.
- Pato vaatii säännöllistä tarkkailua ja kunnossapitoa. Padon rakenteet ja toiminta on tarkastettava vuosittain sekä aina poikkeuksellisen runsaiden virtaamien jälkeen. Maaperäolosuhteiden vuoksi on olemassa suuri riski veden suotautumiselle vesiponttiseinän ja maaperän rajapintaa pitkin padon ohi. Mikäli tällaista on havaittavissa, tulee välittömästi ryhtyä toimenpiteisiin asian korjaamiseksi. Mikäli padon havaitaan painuneen, se tulee korottaa suunniteltuun korkeuteen. Mikäli vedenkorkeudet padon toteuttamisen jälkeen poikkeavat suunnitelmassa arvioiduista, esimerkiksi virtaamien arviointiin aina

liittyvän virhemarginaalin vuoksi, padon harjaa tulee muuttaa siten, että suunnitelman mukaiset vedenkorkeudet saavutetaan.

Varesjärven lasku-uomaa on suunniteltu perattavaksi siivousluonteisesti padon alapuolelta. Toimenpiteellä pyritään varmistamaan uoman vedenjohtokyky tulva-aikana ja eliminoimaan alaveden purkautumista hidastava vaikutus padolla nimenomaan tulvavirtaamilla. Toimenpiteeseen on turvauduttava maisema- ym. haittojen vuoksi, mikäli alavesi käytännössä aiheuttaa padotusta.

Varesjärvestä poistetaan ilmaversoista kasvillisuutta suunnitelmakartassa merkityiltä alueilta. Kasvillisuutta niitetään vähintään kolmen vuoden ajan mahdollisimman pysyvän vaikutuksen aikaansaamiseksi. Niitetty kasvillisuus on kuljetettava maalle esimerkiksi kompostoitavaksi. Useat kasvit pystyvät uusiutumaan järveen jääneistä paloista, jolloin poistettavaksi aiottu kasvi voi jopa runsastua. Vesistön pohjalle kertyvä kasvimassa myös mataloittaa osaltaan vesistöä ja huonontaa vesistön tilaa. Vedenpinnan nosto parantaa kasvillisuuden poiston tehoa, sillä niittotulos on yleensä sitä parempi, mitä syvempi vesi on.

Vesistötiedot

Yleiskuvaus vesistöstä

Varesjärvi sijaitsee Suomusjärven ja Kiikalan kunnissa noin 4 km Kitulan taajamasta koilliseen. Järvi on Kiskonjoen vesistöalueen latvajärviä, vesistöalenumero 24.073. Varesjärvestä vedet laskevat noin 13 km pitkää Varesjokea pitkin Aneriojärveen.

Varesjärven pinta-ala on 1,58 km². Järvi on matala, suurimmaksi osaksi alle 1,5 m syvä. Syvimmillään järvi on noin 3,5 m syvä Mäkiisaaren pohjoispuolella. Järven valuma-alue on 10,6 km². Valuma-alueen järvisyys L=15,3 %. Peltoa valuma-alueesta on huomattavan vähän, vain 0,43 km² (4 %). Järven tilavuus on keskimäärin 2 350 000 m³.

Järven pohja on suurimmaksi osaksi pehmeää muta- ja turvepohjaa, vain järven itärannalla on vähän hiekka- ja moreenipohjaisia rantoja. Muta- ja turvepohjan alla on erittäin kova moreeni- tai savihiekka-pohja. Loma-asuntojen rantojen käyttökelpoisuutta on yleisesti parannettu ruoppaamalla.

Vesistön tila ja käyttökelpoisuus

Uiton tai raakavesilähteenä käytön kannalta Varesjärvellä ei ole merkitystä. Varesjokea pitkin ei sen mataluuden, kapeuden ja vähäisen vesimäärän vuoksi voi kulkea veneellä.

Yleisen vedenlaatuluokituksen perusteella Varesjärven vedenlaatu kuuluu luokkaa hyvä. Järven happipitoisuus säilyy hyvänä lähes koko vuoden, mutta laskee kuitenkin loppupalvesta jonkin verran pohjan läheisyydessä. Järven pH pysyttelee lähellä neutraalia. Veden alkaliniteetti on yli 0,2 mmol/l eli sen puskurikyky on hyvä. Kokonais-

fosfori on pysytellyt muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta 1980-luvulta saakka alhaisella tasolla, alle 30 µg/l. Joinakin kesinä kokonaisfosforipitoisuudet ovat nousseet lähelle 50 µg/l ja tällöin myös klorofylli-a –pitoisuudet ovat olleet suuria, 30 µg/l. Veden väriluku on ollut korkea ilmentäen suurta humuspitoisuutta. Järven hygieeninen tila on ollut hyvä; veden hygieenistä laatua indikoivia bakteereja on ollut vähän tai ei ollenkaan. Poikkeuksellisesti vuoden 1985 kesällä tehtiin kuitenkin yksittäinen havainto, jolloin fekaalisia streptokokkeja oli jopa 540 kpl/100 ml.

Varesjärvelle tuleva ulkoinen kuormitus on pääosin peräisin vapaa-ajan asutuksesta ja metsätaloudesta. Pistekuormittajia, teollisuuslaitoksia tai vastaavia järven rannoilla ei ole. Maataloudesta tulevan kuormituksen vaikutustakaan ei voida kokonaan sulkea pois, vaikka valuma-alueen peltoala on pieni.

Hydrologia

Vedenkorkeuksia Varesjärvellä on havaittu satunnaisesti vuodesta 1991 lähtien Turun vesi- ja ympäristöpiirin asentamasta vedenkorkeusasteikosta. Varesjärven vedenkorkeuksille on tunnusomaista pieni vaihteluväli, vain noin 0,4 m. Vedenkorkeudet Varesjärvellä ovat olleet asteikolla tehtyjen havaintojen mukaan seuraavat (N₆₀₊):

Alivesi NW	85,85 m
Keskivesi MW	86,00 m
Keskiylivesi MHW	86,15 m
Ylivesi HW	86,25 m

Varesjärven valumia arvioitaessa on apuna käytetty Maankuivatuksen suunnittelu –nimisen kirjan (Vesihallituksen tiedotuksia, nro 278) sivun 81 nomogrammia (Kaitera 1948). Vertailutietona on lisäksi käytetty Varesjärven laskun yhteydessä tehtyjä virtaamamittauksia. Näin arvioituna valumat alueella ovat seuraavat:

N _q =	2,0 l/skm ²
M _q =	7,0 l/skm ²
M _{q_{veg}} =	9,0 l/skm ²
MH _q =	42,0 l/skm ²
H _{q_{1/20}} =	68,0 l/skm ²

Valumia vastaavat virtaamat suunnitellulla patopaikalla ovat seuraavat:

Alivirtaama	N _Q =	0,02 m ³ /s
Keskivirtaama	M _Q =	0,07 m ³ /s
Kasvukauden virtaama	M _{Q_{veg}} =	0,09 m ³ /s
Keskiylivirtaama	MH _Q =	0,42 m ³ /s
Ylivirtaama	H _{Q_{1/20}} =	0,68 m ³ /s

Järven teoreettinen viipymä on noin 390 vrk.

Kalasto ja kalastus Kalat eivät pääse nousemaan Varesjokea pitkin järvelle noin 4 km luusuasta alavirtaan olevan sahan padon vuoksi. Padon alapuolella on elinvoimainen purotaimenkanta. Kalastus järvellä on tavanomais- ta virkistyskäyttöön liittyvää kalastusta muun muassa katiskalla.

Hankkeen vaikutukset Suunnitellun padon vaikutukset vedenkorkeuksiin on laskettu käyt- tämällä ympäristöhallinnon PATO-ohjelmaa. Ohjelma käsittelee pur- kautumista padolta vapaana ylisyöksynä, johon voidaan tarvittaessa ottaa mukaan alaveden padottava vaikutus.

Varesjärven nykyiset ja tulevat vedenkorkeudet ja vedenkorkeuksien erotukset (N_{60+} m):

	Nykyinen	Tuleva	Erotus
Alivesi NW	85,85	86,00	+0,15
Keskivesi MW_{veg}	86,00	86,05	+0,05
Keskiylivesi MHW	86,15	86,16	+0,01
Ylivesi $HW_{1/20}$	86,25	86,23	-0,02

Padon rakentaminen nostaa koko vuoden keskivedenkorkeutta 0,04 m. Varesjärven keskivedenaikainen tilavuus kasvaa 2 350 000 m³:stä 2 429 000 m³:n eli noin 3,5 %. Teoreettinen viipy- mä järvellä kasvaa vedenpinnan noston seurauksena 390 vrk:sta 402 vrk:een.

Hankkeen hyödyt Hankkeen arvioidaan vaikuttavan Varesjärven vedenlaatuun myön- teisesti. Järven vesitilavuus kasvaa, jolloin happikatojen mahdolli- suus pienenee. Syvyyden kasvu vähentää ainakin jossain määrin tuulen pohjasedimenttiä pöyhivää vaikutusta.

Hanke parantaa rantojen käyttökelpoisuutta, vähentää ruoppaustar- vettä ja parantaa vesimaisemaa. Rantakiinteistön vesistöä riippu- van arvon arvioidaan paranevan ainakin 10 %, jolloin noin 70 ran- taan rajoittuvan loma-asunnon vesistöä riippuvan arvon voidaan arvioida nousevan yhteensä 70 000 euroa.

Kalastolle noston vaikutus on eduksi. Kalat pääsevät tarvittaessa nousemaan suunnitellun padon yli suurimmilla virtaamilla.

Hankkeesta aiheutuvat haitat

Järven vedenpinnan korottaminen nostaa jonkin verran myös pohja- vedenpintaa ja pohjaveden purkaustasoa aivan järven rantavyöhyk- keellä. Vaikutusalue on rantojen jyrkkyyden vuoksi vähäinen ja poh- javeden kannalta edullinen.

Varesjärven siivouskaivusta voi aiheutua veden tilapäistä samentu- mista, mutta haitta on väliaikainen ja sitä voidaan vähentää työnai- kaisilla toimenpiteillä kuten työpäädolla.

Padon rakentamisesta aiheutuu vähäisiä vettymisvahinkoja alaville rantamaille. Useimmille ranta-alueiden omistajista vedenpinnan nostosta aiheutuva hyöty on kuitenkin suurempi kuin siitä aiheutuva haitta.

Natura	Varesjärvi ei kuulu Natura 2000 -ohjelmaan tai muiden suojelurajauksien piiriin, mutta järven itäpuolella olevat harjut, Pöytäkangas ja Kyöppelinharju, suoalue Johdesuo sekä Peltoniemen lähde ovat suojeltuja ja Natura-rajauksen piirissä (FI0200011 Varesjärvi). Myös Varesjoki kuuluu Natura 2000 -ohjelmaan Tampinojan (Huhdanojan) yhtymäkohtaan saakka (FI0200120 Kiskonjoen latvavedet). Hankkeen vaikutukset eivät ulotu alempana olevaan luonnontilaiseen ja Natura 2000 -rajauksen piiriin kuuluvaan osaan Varesjokea. Vedenpinnan nosto ei vaikuta järven itärannalla olevien Natura 2000 -rajauksen piiriin kuuluvien lähteiden suojeluarvoon. Varesjärven vedenpinnan nostolla ja sen vuoksi tehtävillä toimenpiteillä ei ole vaikutusta alueen Natura 2000 -ohjelmalla suojeltuihin arvoihin.
Kustannusarvio	Hankkeen kustannusarvio ilman arvonlisäveroa on vuoden 2003 hinnatasossa yhteensä 40 000 euroa mukaan luettuna kasvillisuuden poisto, kuljetus rantaan ja läjitykset kolmena vuonna, joista viimeksi mainittujen osuus on 27 000 euroa. Hakija on myöhemmin luopunut 20 ha:n suuruudesta kolmena vuonna tehtävästä kasvillisuuden niitosta ja päätenyt 1 ha:n suuruiseen yhtenä vuonna tehtävään niittoon.
Suostumukset	Varesjärven pinta-alasta yli puolet omistaa Maataloustuottajain Keskusliiton säätiö, joka on hyväksynyt suunnitelman ja antanut suostumuksensa hankkeen toteuttamiseksi. Suunnitelman toteuttamiseksi on saatu yhteensä 61 suostumusta, mutta kaikkia rannanomistajia ei ole tavoitettu kiinteistörekisterin osoitetietojen vanhentumisen johdosta. Tilan RN:o 2:56 omistaja on antanut suostumuksensa padon rakentamiseen tilansa alueelle.
Suunnitelman muutos	Varesjärven hoito ry oli 24.6.2004 ympäristölupavirastolle toimittamassaan kirjelmässä ilmoittanut muuttavansa suunnitelmaan liittyvän niiton käsittämään vain yhtenä vuonna tehtävän yhden hehtaarin niiton aiemman 20 hehtaarin niiton sijasta.

Asian käsittely ympäristölupavirastossa

Kuulutus I	Ympäristölupavirasto oli vesilain 16 luvun 6, 7 ja 8 §:ssä säädetyllä tavalla kuuluttamalla asiasta ympäristölupavirastossa sekä Suomusjärven ja Kiiikalan kunnissa varannut tilaisuuden muistutusten ja vaatimusten tekemiseen ja mielipiteiden esittämiseen hakemuksen johdosta 21.5. – 21.6.2004 välisenä aikana.
------------	--

Muistutukset, vaatimukset ja mielipiteet I

1) Lounais-Suomen ympäristökeskus oli katsonut, että lupa hankkeelle voitiin myöntää. Ympäristökeskuksen mukaan vähäinen kes-

kivedennosto ei merkityksellisesti vaarantanut Varesharjun luonnonarvoja. Ympäristökeskus oli esittänyt seuraavia lupamääräyksiä:

- Töiden aloittamisesta ja valmistumisesta on tehtävä kirjallinen ilmoitus Lounais-Suomen ympäristökeskukselle.
- Vesikasvillisuuden niittojen aloittamisesta, koska sitä jatketaan vähintään kolmena peräkkäisenä vuotena, on joka vuosi tehtävä kirjallinen ilmoitus Lounais-Suomen ympäristökeskukselle vähintään kuukautta ennen töiden aloittamista.
- Rakennettavan pohjapadon vaikutuksia Varesjärven vedenkorkeuksiin on seurattava Lounais-Suomen ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla.

2) AA ja BB (Siironjärvi RN:o 1:488, Kettulan kylä, Suomusjärvi) olivat vastustaneet luvan myöntämistä hankkeelle. Muistuttajien mukaan suunniteltu nosto oli mitätön eikä ratkaissut ongelmia. Vesikasvillisuuden niitto ja oman rannan ruoppaaminen olivat ensisijaisia toimenpiteitä. Nosto ei parantanut myöskään virkistyskäyttöä. Muistuttajat olivat epäilleet valvonnanhoitamista, koska noston puoltajat olivat ilmaisseet halunsa suurempaan nostoon. Ihmiset olivat tontin ostaessaan tienneet järven umpeenkasvusta järven länsiosan matalassa päässä, koska tilanne oli ollut melko pysyvä viimeisten 20 vuoden ajan.

Muistuttajat olivat kertoneet tonttinsa olevan alava ja tasainen, minkä vuoksi oli hyvin todennäköistä, että haitat pinnan nostosta olivat ilmeiset. Muistuttajien vedenpinnan korkeutta ei voitu nykyisellään luotettavasti mitata. Mitta-asteikko oli asetettava sellaiseen kohtaan, ettei se vaihdellut roudan ja tuulien mukaan kuten nykyään. Väitteet vedenpinnan korkeuden vaihteluista olivat ilmeisesti mitta-asteikosta johtuvia mittavirheitä.

Muistuttajat olivat kannattaneet padon rakentamista seuraavin varauksin: "mittatikku" ja lisänostot sekä korkeuden valvonta. Pinta oli vakioitava nykyiselleen, koska veden tilavuutta voitiin lisätä tehokkaamminkin kuin pintaa nostamalla.

3) CC (Ylikriipi RN:o 2:42 osaomistajana, Yltäkylä, Kiikala) oli vastustanut luvan myöntämistä hankkeelle. Muistuttajan mukaan Ylikriipin tilan omistajien osoitetiedot olivat puutteellisia ja osittain vääriä. Muistuttaja oli huomauttanut suunnitelman ristiriitaisuuksista rantojen käyttöä (metsätalous- ja virkistyskäyttö) koskevalta osalta. Muistuttajan mukaan hanke oli tarpeeton, koska suunnitelmassakin todettiin Varesjärven kuuluvan vedenlaatuokkaan hyvä. Vedenkorkeuden vähäinenkin nosto tulisi vaikuttamaan alueen maaperän kosteuteen ja sitä kautta alueen käyttäminen metsätalouteen kävisi mahdottomaksi. Muistuttaja oli todennut, ettei ollut kyennyt hankkimaan asiantuntija-arviota puuston odotusarvosta, koska oli saanut tiedon hankkeesta edellisellä viikolla. Padon rakentamiselle Ylikriipin tilan maalle ei ollut olemassa maanomistajan suostumusta.

Hakijan selitys I

Hakija oli viitannut **AA ja BB:n** muistutuksen 2) johdosta Salon seudun kehittämiskeskus/Vesistöhankeet julkaisemaan osaraporttiin Kiskonjoen vesistöjen tutkimuksista, jonka mukaan Varesjärvessä vedenkorkeuden mahdollisimman korkea, vakaa taso sekä kesällä että talvella oli erityisen tärkeää ja vesikasvillisuuden rehevöityminen voi olla myös yhteydessä vedenkorkeuden vaihteluihin. Hakijan mukaan ainoa varsinainen toimenpiteitä vaativa asia oli epäily vedenkorkeuslukemien vääristymisestä korkeusasteikon liikkumisen vuoksi. Korkeusasteikolle olisi hakijan mukaan voinut olla luotettavampikin sijainti. Hoitoyhdistys oli käynnistänyt toimet vedenkorkeusmittapisteen saamiseksi peruskallioon, jolloin todellisista lukemista voitiin varmistua.

CC:n muistutuksesta 3) hakija oli todennut lähettäneensä suostumuspyynnön myös Ylikriipin tilan omistajille, jotka olivat olleet yhteydessä hoitoyhdistykseen jo ennen vuodenvaihdetta 2003/2004. Alueen käyttötarkoituksesta hakija oli todennut olevan selvää, että Varesjärven ympärillä oli pääasiassa maa- ja metsätalouskäytössä olevia isompia tiloja, joista kaikkein soisimpia rantoja lukuun ottamatta oli myyty tai vuokrattu vapaa-ajan asuntojen tonteiksi noin 100 lohkoa. Asiantuntijalausannon mukaan Ylikriipin tilan Varesjokeen rajoittuva suoalue ei ollut tuottavaa metsää, vaan osittain heikkokuntoista metsämaata ja osittain kitumaata.

Muistutuksissa ja vaatimuksissa ei hakijan mukaan ollut esitetty perusteita hankkeen hylkäämiseksi tai muuttamiseksi.

Ympäristölupaviraston päätös 23.8.2004 nro 61/2004/4

Ympäristölupavirasto oli 23.8.2004 antamallaan päätöksellä nro 61/2004/4 myöntänyt Varesjärven hoito ry:lle luvan pohjapadon rakentamiseen Varesjärven lasku-uoman Varesjoen suulle ja lasku-uoman perkaamiseen. Ympäristölupavirasto oli myöntänyt luvan saajalle pysyvän käyttöoikeuden pohjapadon rakentamista varten tarvittavaan vesialueeseen ja noin 5 m²:n suuruiseen alueeseen tilalla RN:o 2:42 sekä vedenpinnan nousun seurauksena vesialueeksi muuttuviin toiselle kuuluviin maa-alueisiin.

Päätöksen perustelujen mukaan pohjapadon rakentaminen ei sanottavasti loukannut yleistä tai yksityistä etua. Varesjärven ali- ja keski-vedenkorkeuksien nostamisella oli edullinen vaikutus matalan vesistön tilaan ja virkistyskäyttöön. Hankkeen toteuttaminen oli tarpeen vesialueen ja sen rannoilla olevien kiinteistöjen hyväksikäyttöä varten.

Kiinteistön RN:o 2:56 omistaja oli antanut suostumuksensa padon rakentamiseen alueelleen, joten käyttöoikeuden myöntäminen mainitun kiinteistön alueelle ei ollut tarpeen. Kiinteistön RN:o 2:42 alueelle tuleva padon osa oli vähäinen, minkä vuoksi käyttöoikeus sen alueella olevan padon osaan voitiin myöntää eikä myönnetystä käyttöoikeudesta aiheutunut vesilain mukaan korvattavaa edunmenetystä.

Hankkeen toteuttamisesta aiheutui rantakiinteistöjen ja vesialueen omistajille hyötyä, minkä vuoksi käyttöoikeuden myöntämisestä pohjapatoa varten tarvittavaan vesialueeseen ja keskivedenkorkeuden nousun seurauksena vähäisiin vesialueeksi muuttuviin maa-alueisiin ei määrätty maksettavaksi korvauksia. Muutetun suunnitelman mukainen vähäinen niitto ei edellyttänyt ympäristölupaviraston lupaa.

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 8.6.2005 nro 05/0202/3

Vaasan hallinto-oikeus oli 8.6.2005 antamallaan päätöksellä nro 05/0202/3 kumonnut ympäristölupaviraston päätöksen nro 61/2004/4 ja palauttanut asian ympäristölupavirastolle uudelleen käsiteltäväksi.

Ympäristölupaviraston tuli päätöksen mukaan varata hakijalle tilaisuus täydentää hakemustaan selvityksellä Varesjärven vedenpinnan nostosta aiheutuvista hyödyistä ja haitoista sekä oikeudestaan tarvittaviin alueisiin ottaen huomioon hallinto-oikeuden päätöksen perustelut. Selvityksen tuli sisältää tilakohtainen arvio hankkeen vaikutuspiirissä olevien rantatilojen haitoista ja hyödyistä sekä korvausesitys veden alle jäävistä ja vettyvistä alueista sekä padon alle jäävistä alueista siltä osin kuin korvauksesta ei ollut sovittu. Ympäristölupaviraston tuli asiaa uudelleen ratkaistessaan ottaa huomioon, mitä lupaedellytysharkinnan, käyttöoikeuksien myöntämisen ja korvausten määräämisen osalta oli laissa ja hallinto-oikeuden päätöksen perusteluissa lausuttu.

Hallinto-oikeus oli päätöksensä perusteluissa todennut muun muassa, että lupahakemuksen ratkaiseminen intressivertailun perusteella edellytti tilakohtaista selvitystä erikseen rannoille aiheutuvista hyödyistä ja erikseen haitoista ja vahingoista. Selvitys oli tehtävä samoilla perusteilla riippumatta siitä, oliko kiinteistön omistaja antanut suostumuksensa hankkeelle vai ei. Tällainen tilakohtainen selvitys puuttui hakemusasiakirjoista. Hakemusasiakirjoista tai ympäristölupaviraston päätöksen perusteluista ei käynyt ilmi, miten vedenkorkeuden nostosta koituvan hyödyn oli arvioitu muodostuvan erityisesti niillä noston vaikutuspiirissä olevilla rantatiloilla, jotka olivat pelkästään maa- ja metsätalouskäytössä. Hakemussuunnitelmassa mainittua vahinkolaskelmaa niiden maa- ja vesialueiden omistajien osalta, joilta ei ollut suostumusta vedenpinnan nostolle, ei hakemusasiakirjoihin sisällynyt. Hakemuksesta oli puuttunut luvan myöntämisedellytysten ja korvausten arvioimiseksi tarpeellinen selvitys, minkä vuoksi asiaa ei olisi tullut ratkaista varaamatta hakijalle tilaisuutta täydentää hakemustaan.

Käyttöoikeutta vähäisenkään maa-alueen saattamiseksi pysyvästi veden alle ei voitu myöntää vesilain 2 luvun 7 §:n 2 momentin nojalla. Käyttöoikeuden myöntäminen edellytti vesilain 2 luvun 7 §:n 1 momentin mukaan, että hakija omisti tai pysyvästi hallitsi vähintään puolta veden alle jäävistä alueista. Kattavat suostumukset eivät muodostaneet vesilain 2 luvun 7 §:n 1 momentissa tarkoitettua pysyvää käyttöoikeutta. Lupahakemus olisi tullut käyttöoikeusedellytysten puuttuessa hylätä.

Korvaukset veden alle pysyvästi jäävistä alueista oli otettava puoli-toistakertaisena huomioon lupaharkinnassa. Korvaukset veden alle jäävistä ja vettyivistä alueista oli arvioitava tilakohtaisesti myös siinä tapauksessa, että hankkeesta aiheutui samoille tiloille myös vesilain 11 luvun 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua hyötyä ja korvauksen sovit-telu oli tehtävä tilakohtaisen hyötyarvion perusteella.

Hakemuksen liitteenä ollut piirustus pohjapatoa varten tarvittavasta alueesta oli puutteellinen, minkä vuoksi hakemusta oli täydennettävä myös selvityksellä pohjapadon rakentamista varten tarvittavasta alu-eesta.

Asian toinen käsittely ympäristölupavirastossa

Täydennyspyyntö Ympäristölupavirasto oli 25.8.2005 päivätyllä kirjeellään pyytänyt Varesjärven hoito ry:ltä, mikäli tämä tahtoi jatkaa hakemustaan, sel-vityksen Varesjärven vedenpinnan nostosta aiheutuvista hyödyistä ja haitoista sekä oikeudestaan hankkeeseen tarvittaviin alueisiin ottaen huomioon, mitä Vaasan hallinto-oikeuden päätöksen nro 05/0202/3 perusteluissa oli todettu. Selvityksen tuli sisältää tilakohtainen arvio hankkeen vaikutuspiirissä olevien rantatilojen haitoista ja hyödyistä sekä korvausesitys veden alle jäävistä ja vettyivistä alueista sekä padon alle jäävistä alueista siltä osin kuin korvauksesta ei ollut sovit-tu. Hakemusta oli täydennettävä myös selvityksellä pohjapadon ra-kentamista varten tarvittavasta alueesta.

Toisena vaihtoehtona ympäristölupavirasto oli pyytänyt hakijaa toi-mittamaan valtakirjat tai sopimukset yli puolta hankkeen johdosta veden alle jääviä maa-alueita edustavien kiinteistöjen omistajilta sii-tä, että ne yhdessä sitoutuivat toimimaan asiassa hakijoina. Kolman-tena vaihtoehtona ympäristölupavirasto oli todennut, että hakija voi muuttaa hakemustaan ja siihen liitettyä suunnitelmaa siten, että koko vuoden keskivedenkorkeus ei hankkeen johdosta nouse. Myös toi-ssessa ja kolmannessa vaihtoehdossa hakijan tuli toimittaa edellä mainitut täydentävät selvitykset vaihtoehdoissa tarvittavilta osin.

Täydennykset Varesjärven hoito ry oli 21.12.2005 toimittanut ympäristölupaviras-toon selvityksen pohjapadon rakentamista varten tarvittavasta maa-alueesta. Patoa varten tarvittiin ympäristölupaviraston päätöksessä arvioidun 5 m²:n lisäksi padon molemmin puolin 5 m x 12 m suurui-nen alue, johon tuli olla pysyvä käyttöoikeus padon ylläpitoon liitty-vissä tehtävissä padon olemassaolon ajan. Koko pohjapadon raken-tamiseen ja ylläpitoon tarvittava maa-alue oli siten pinta-alaltaan 125 m². Vaasan hallinto-oikeuteen valittaneiden mukaan vahinkoa aiheutui 10 ha:n alueelle järven laskuaukon läheisyydessä järven ja sen lasku-uoman rannalla. Alueen ja sillä kasvavan puuston arvo oli Lounais-Suomen Metsäkeskuksen 19.6.2004 päivätyen arvion mu-kaan 8 273 euroa, joten hakijan mukaan yhden neliömetrin hinnaksi saatiin 0,08 euroa. Maksettaessa korvaus 1,5-kertaisena alueelle ai-heutuvan vahingon korvattavaksi määräksi tuli padon molemmilla puolilla yhteensä 15 euroa.

Hakija oli 21.12.2005 toimittanut ympäristölupavirastoon tilakohtaisen selvityksen Varesjärven keskivedenkorkeuden noston vaikutuksista alueen tiloille. Varesjärven vesialue sekä järven vesijättömaat ja rantakiinteistöt oli selvityksessä jaettu neljään alueeseen, jotka oli merkitty kirjaimilla A, B, C ja D. Varesjärven keskivedenkorkeuden nostolla ja vedenpinnan vaihtelujen vähenemisellä oli merkittävä järven tilaa parantava vaikutus, joka nosti alueen arvoa virkistyskäytössä ja nosti myös alueen vapaa-ajankäytössä olevien sekä vielä rakentamattomien tonttien arvoa. Arvon nousu oli suurempi kuin mahdollinen keskivedenkorkeuden nostosta aiheutunut maa- ja metsätaloukseen arvonlennus. Alueen rantavyöhykkeen maa- ja metsätalouksikäytössä olevat maa-alueet olivat suurelta osin suoalueita, jotka olivat syntyneet jo ennen järven 1940-luvulla toteutettua vedenkorkeuden laskua. Metsätalouksikäytössä oleville tiloille ei aiheutunut suoranaista hyötyä hankkeesta.

Varesjärven hoito ry oli 21.12.2005 toimittanut ympäristölupavirastoon Varesjärven rantatilojen omistajien Varesjärven hoito ry:lle antamat valtakirjat (57 kpl), joissa valtakirjan antajat Varesjärven hoito ry:n mukaan ilmoittavat yhtyvän hakemukseen ja valtuuttivat Varesjärven hoito ry:n edustamaan itseään ja sitoutuivat siihen, etteivät he vaatineet korvauksia vedenkorkeuden muutoksen mahdollisesti aiheuttamasta veden alle jäävästä maa-alueesta tai sen aiheuttamasta maa-alueen vettymisestä.

Valtakirjan olivat antaneet seuraavat kiinteistöjen omistajat: **DD ym.** (RN:o 1:28, Yltäkylä, Kiikala), (RN:o 1:37, Yltäkylä, Kiikala), (RN:o 1:411, Kettula, Suomusjärvi), Maataloustuottajain keskusliiton säätiö (RN:o 1:524, Kettula, Suomusjärvi ja RN:o 3:56, Vareksenböle, Suomusjärvi), (RN:o 5:6, Yltäkylä, Kiikala ja RN:o 2:23, Saari, Kiikala), (RN:o 2:25, Saari, Kiikala), (RN:o 2:27, Saari, Kiikala), (RN:o 2:29, Saari, Kiikala), (RN:o 2:31, Saari, Kiikala), (RN:o 2:32, Saari, Kiikala), (RN:o 2:34, Saari, Kiikala), (RN:o 2:37, Saari, Kiikala), (RN:o 2:38, Saari, Kiikala), (RN:o 2:41, Saari, Kiikala), RN:o 2:63, Saari, Kiikala), (RN:o 2:56, Saari, Kiikala), (RN:o 2:61, Saari, Kiikala), (RN:o 3:7, Vareksenböle, Suomusjärvi), (RN:o 3:9, Vareksenböle, Suomusjärvi), (RN:o 3:10, Vareksenböle, Suomusjärvi), (RN:o 3:11, Vareksenböle, Suomusjärvi), (RN:o 3:22, Vareksenböle, Suomusjärvi), (RN:ot 3:33 ja 3:58, Vareksenböle, Suomusjärvi), (RN:ot 3:38 ja 3:49, Vareksenböle, Suomusjärvi), (RN:o 3:40, Vareksenböle, Suomusjärvi), (RN:o 3:41, Vareksenböle, Suomusjärvi), RSE-Business Oy (RN:o 3:43, Vareksenböle, Suomusjärvi), Risto Levo (RN:o 3:48, Vareksenböle, Suomusjärvi), Oy Helge Jansson & Co Ab (RN:o 3:52, Vareksenböle, Suomusjärvi), (RN:o 3:53, Vareksenböle, Suomusjärvi), (RN:o 3:54, Vareksenböle, Suomusjärvi), (RN:o 3:55, Vareksenböle, Suomusjärvi), (RN:o 3:59, Vareksenböle, Suomusjärvi), (RN:ot 4:7 ja 3:60 Vareksenböle, Suomusjärvi), (RN:o 3:61, Vareksenböle, Suomusjärvi), (RN:o 4:1, Vareksenböle, Suomusjärvi), (RN:o 4:2, Vareksenböle, Suomusjärvi), (RN:o 4:3, Vareksenböle, Suomusjärvi), (RN:o 4:4, Vareksenböle, Suomusjärvi), (RN:o 4:6, Vareksenböle, Suomusjärvi), (RN:o 4:5, Vareksenböle,

Suomusjärvi), (RN:o 4:9, Vareksenböle, Suomusjärvi), (RN:o 4:10, Vareksenböle, Suomusjärvi), (RN:o 4:11, Vareksenböle, Suomusjärvi), (RN:o 4:12, Vareksenböle, Suomusjärvi), (RN:o 4:13, Vareksenböle, Suomusjärvi), (RN:o 4:15, Vareksenböle, Suomusjärvi), (RN:o 5:10, Yltäkylä, Kiikala), (RN:o 5:11, Yltäkylä, Kiikala), (RN:o 5:20, Yltäkylä, Kiikala), (RN:o 6:0, Vareksenböle, Suomusjärvi) ja (RN:o 6:17, Lahnajärvi, Suomusjärvi). Lisäksi **EE** (RN:ot 2:24 ja 2:43, Saari, Kiikala) oli 2.5.2006 toimittanut ympäristölupavirastoon vastavansisältöiset valtakirjat.

Ympäristölupavirasto oli 8.2.2006 päivätyllä kirjeellään ympäristölupavirastossa hakijoiden edustajien kanssa 7.2.2006 pitämänsä neuvottelun mukaisesti pyytänyt Varesjärven hoito ry:ltä tilakohtaisen arvion hankkeen vaikutuspiirissä olevien rantatilojen haitoista ja hyödyistä sekä korvausesityksen veden alle jäävistä ja vettyvistä alueista siltä osin kuin korvauksesta ei oltu sovittu. Varesjärven hoito ry oli 2.5.2006 toimittanut ympäristölupavirastoon pyydetyn tilakohtaisen arvion. Hakijat olivat arviossaan muuttaneet esitystä patoa varten tarvittavasta alueesta ja sen korvauksesta, mutta olivat 13.6.2006 ympäristölupavirastoon toimittamassaan sähköpostissa ilmoittaneet muuttavansa korvausesityksen patoa varten tarvittavasta alueesta sellaiseksi kuin se oli 21.12.2005 ympäristölupavirastoon toimitetussa esityksessä.

Korvausesityksen mukaan niistä kahdeksasta kiinteistöstä, joiden osalta ei oltu valtakirjalla yhdytty hakemukseen ja valtuutettu Varesjärven hoito ry:tä hakemaan padon rakentamislupaa eikä oltu sitouduttu siihen, että korvausta vedenkorkeuden muutoksen mahdollisesti aiheuttamasta vahingosta ja haitasta ei vaadittu, korvausta tuli maksettavaksi hyöty-haitta -vertailun mukaan ainoastaan Yltäkylän kylässä Kiikalan kunnassa sijaitsevalle kiinteistölle Ylikriipi RN:o 2:42 ja Kettulan kylässä Suomusjärven kunnassa sijaitsevalle kiinteistölle Siironjärvi RN:o 1:448, kun vesilain 11 luvun 5 §:n mukaisesti korvaukseen oikeutetun saama välitön hyöty oli otettu huomioon korvauksen määrässä. Korvausesityksen mukaan Ylikriipin kiinteistölle tuli veden alle jäävästä ja vettyvästä alueesta maksettavaksi 510 euroa ja patoa varten tarvittavasta alueesta 8 euroa eli yhteensä 518 euroa ja Siironjärven kiinteistölle veden alle jäävästä ja vettyvästä alueesta maksettavaksi 427 euroa. Korvauksia laskettaessa oli otettu huomioon vesilain 11 luvun 6 §:n mukainen puolitoistakertaisuus.

Hakijoiden tekemän hyöty-haitta -arvion mukaan hankkeesta aiheutuva hyöty oli yhteensä 135 152 euroa ja haitta yhteensä 19 303 euroa, jolloin nettohyöty oli yhteensä 115 849 euroa.

Kuulutus II

Ympäristölupavirasto oli vesilain 16 luvun 6, 7 ja 8 §:ssä säädetyllä tavalla kuuluttamalla asiasta ympäristölupavirastossa sekä Suomusjärven ja Kiikalan kunnissa varannut tilaisuuden muistutusten ja vaatimusten tekemiseen ja mielipiteiden esittämiseen hakemuksen johdosta 26.6. – 26.7.2006 välisenä aikana.

Muistutukset, vaatimukset ja mielipiteet II

4) Lounais-Suomen ympäristökeskus oli katsonut, että lupa hankkeelle voidaan myöntää. Ympäristökeskuksen mukaan hanke ei merkittävästi heikentänyt Varesjärven Natura-alueen FI0200011 luonnonarvoja. Ympäristökeskus oli esittänyt seuraavia lupamääräyksiä:

- Töiden aloittamisesta ja valmistumisesta on tehtävä kirjalliset ilmoitukset Lounais-Suomen ympäristökeskukselle. Aloittamisilmoitus on tehtävä hyvissä ajoin ennen töiden aloittamista.
- Pohjapadon vaikutuksia Varesjärven vedenkorkeuksiin on seurattava Lounais-Suomen ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla.

Ympäristökeskus oli todennut lisäksi, että Varesjärven kaltaisessa järvessä hakemussuunnitelman mukainen keskivedenkorkeuden nosto pohjapadolla laskennallisesti 4 cm:n suuruisena oli hyvin teoreettinen. Järven keskivedenkorkeuden määrittäminen perustui melko lyhytaikaisiin havaintoihin sisältäen verrattain paljon epävarmuustekijöitä. Vuosittainen keskivedenkorkeuksien vaihtelu oli suurempi kuin hakemussuunnitelmassa esitetty keskivedenkorkeuden nosto. Ympäristökeskuksen mukaan 4 cm:n keskivedenkorkeuden nosto oli laskennallinen ja muutoksena niin pieni, että sitä ei pystytty luotettavasti mittauksin osoittamaan. Ympäristökeskus ei ollut pitänyt tällaisessa hankkeessa tarpeellisena eikä hakijan kannalta kohtuullisena Vaasan hallinto-oikeuden päätöksen velvoittamana tehtyä lupaprosessiin sisältyvää tilakohtaista haitta-hyöty -arviointia.

5) FF (Lintulehto RN:o 4:16, Varesjärven, Suomusjärvi) oli kertonut, että edellisessä kokeilussa veden nousu oli kaatanut hänen kiinteistönsä puita. Muistuttajan mukaan suunnitelma oli käsittämätön. Muistuttaja oli ihmetellyt, olivatko hankkeen vaikutukset liito-oravien pesintään ja elinolosuhteisiin sekä seudun kasvistoon ja pienilmas-toon selvitetty. Suokaksen mukaan olisi ollut parempi säilyttää kaikki se hyvä, minkä luonto oli jo muovannut.

6) GG ja HH (Siironjärvi RN:o 1:448, Kettula, Suomusjärvi) olivat vastustaneet luvan myöntämistä hankkeelle. Muistuttajat olivat vaatineet, että veden pinta vakioitiin heidän aiemmin esittämäänsä tasoon tai sen alapuolelle. Muistuttajien mukaan hankkeesta tonteille aiheutuvia haittoja ja vahinkoja koskevaa selvitystä ei voitu pitää puolueettomana, koska selvityksen tekijä oli asianosainen. Selvityksessä ei oltu otettu kantaa muistuttajien kiinteistön soistumiseen, josta muistuttajat olivat erityisen huolestuneita. Muistuttajien ostopäätökseen kiinteistön osalta olisi vaikuttanut kielteisesti tieto hankkeen mahdollisuudesta.

Tutkimusten mukaan veden laatu oli hyvä. Ainoana ongelmana oli kasvillisuus, joka ei sanottavasti vähene suunnitellulla korotuksella, vaan ulpukat ja lumpeet kasvoivat runsaasti jopa kahden metrin syvyydessä.

7) II (Ylikriipi RN:o 2:42 osaomistajana, Yltäkylä, Kiikala) oli vastustanut luvan myöntämistä hankkeelle. Muistuttajan mukaan suunnitelman kohdassa 9 vähäteltiin vedenkorkeuden noston vaikutusta rantatilojen metsätaloukseen ja väitettiin ristiriitaisesti, että rantojen pääasiallinen käyttömuoto olisi virkistyskäyttö. Hankkeen perustelemisen veden laadun paranemisella oli tarpeetonta, jos veden laatu jo nykytilassa oli hyvä.

Muistuttaja oli todennut, että olennaisempaa kuin keskivedenkorkeuden muutos oli alivedenkorkeuden nousu. Kasvukauden aikainen veden taso oli lähinnä aliveden tasoa ja aliveden nousu 15–20 cm tulisi vaikuttamaan merkittävästi alueen maaperän kosteuteen ja sitä kautta tekisi alueen metsätaloukseen mahdottomaksi ja tuhoaisi puuston alueella. Kuten hakija selvityksessään esitti, kyseessä olevalla metsäalueella maaperän kaltevuus on 0–1° eli käytännössä kaltevuutta ei ollut lainkaan. Tästä ja maalajin (turve) hyvästä veden läpäisykyvystä sekä maastossa olevista turpeenotosta syntyneistä uomista johtuen muistuttajan mukaan voitiin olettaa, että alivedenkorkeuden nousu vaikutti koko kyseessä olevalle metsäalueelle eikä vedenkorkeuden noston vaikutus rajoittunut ainoastaan rantaviivassa veden alle jäävään kaistaleeseen.

Muistuttajan mukaan hakijoiden esittämä korvaus hankkeen haitoista Ylikriipin kiinteistölle oli riittämätön ja sen vuoksi selvitys ja vertailu hankkeen hyödyistä ja haitoista oli virheellinen. Padon rakentamiseksi Ylikriipin kiinteistön alueelle ei ollut maanomistajien suostumusta.

Hakijoiden selitys II

Hakijat olivat todenneet **FF:n** 5) muistutuksesta alueen flooran ja faunan puolesta, että kasvukartoituksessa ranta-alueelta ei ollut löytynyt harvinaisia kasvilajeja ja vedenkorkeuden vakiointi paransi eri lajien elinoloja eri kasvivyöhykkeillä. Hakijoiden oli vaikea ymmärtää, miten suunniteltu keskivedenkorkeuden nosto voisi vaikuttaa liitoravien elinolosuhteisiin tai alueen pienilmastoon. **FF:n** toivomuksesta säilyttää kaikki se hyvä, minkä luonto oli jo muovannut, hakijat olivat todenneet, että patohanke oli pieni askel juuri siihen suuntaan, sillä Varesjärven pintaa laskettiin 0,9 m vuonna 1946. Laskua edeltäneen vaiheen luonnon muokkaus kesti noin 10 000 vuotta.

Hakijat olivat todenneet **GG ja HH:n** 6) huoleen kiinteistöille aiheuttavia haittoja ja hyötyjä koskevan selvityksen puolueettomuudesta, että hakemuskäsittelyn missään vaiheessa ei oltu edellytetty puolueettoman selvityksen tekemistä. Tästä huolimatta Varesjärven tilasta oli olemassa puolueettomien asiantuntijoiden (mm. Lounais-Suomen ympäristökeskus ja Biota BD/Arto Kalpa) tekemiä selvityksiä. Yhdistyksen tekemässä selvityksessä maastotiedot perustuivat Maanmittauslaitoksen Maastotietokannasta ja Kiinteistörekisteristä sekä Geologian tutkimuskeskuksen maaperäkarttatietokannasta saatuihin aineistoihin ja siihen kiistattomaan tosiasiaan, että rantatontin arvo nousee vesistön virkistyskäyttömahdollisuuksien kasvaessa. Tontin soistumisen osalta oli huomioitava, että padon rakentamiseen liittyvä

luusuan virtausväylän perkaaminen alensi sulamisvesien ja sateisten syksyjen aiheuttamia tulvahuippuja ja siten vähensi tontin soistumisvaaraa.

Varesjärvellä kesällä 2005 suoritetun kasvillisuuskartoituksen (Biota BD/Arto Kalpa) perusteella tehdyssä raportissa todettiin, että paras keino uposkasvillisuuden lisääntymisen hillitsemiseksi oli pohjapadon avulla tehtävä vedenpinnan nosto tai vakiointi. Järvisten väitteeseen Varesjärven veden laadusta hakijat olivat todenneet, että hankkeen tarkoituksena oli nimenomaan parantaa järven tilaa eikä pelkästään veden laatua. Hakijat olivat kertoneet kuivan kesän entisestään huonontaneen järven länsiosan tilaa, koska alueella ei pystytty toteuttamaan suunniteltua vesikasvien niittoa alhaisesta veden korkeudesta johtuen. Alueen kasvillisuuden määrän kasvu oli jo nyt nähtävissä.

Hakijat olivat todenneet II:n 7) muistutukseen Lounais-Suomen ympäristökeskuksen tekemästä kunnostussuunnitelmasta, että järven rannoilla oli nykyisellään noin 100 loma-asuntoa. Alivedenkorkeuden nousun vahingollisesta vaikutuksesta puiden kasvuun hakijat olivat todenneet, että runsassateisten kesien aikana padon avulla aikaansaatu vedenpinnan vakiointi edesauttoi puuston säilymistä elinkel-poisena ranta-alueen läheisyydessä ja esti maaperän vettymistä. Kyseisen alueen muut metsänomistajat olivat tukemassa hanketta. Hakijat olivat viitanneet tehdyn tilakohtaisen selvityksen kuviin 2 ja 3, joista selvisivät alueen maaperän laatu ja korkeussuhteet. Muistuttajan esittämä maaperän kaltevuuskulma oli laskennallinen arvo, joka saadaan korkeuskäyrien perusteella. Luonnossa rantaviivan kohdalla kulma oli jyrkempi, joten vedenpinnan 4 cm:n nostolla ei juuri ollut senkään osalta vaikutusta vettymiseen. Padon rakentamiselle Ylikriipin maalle ei muistuttajan mukaan ollut maanomistajan suostumusta. Hakijat olivat tämän osalta viitanneet vesilain 2 luvun 7 §:n ympäristölupavirastolle suomaan oikeuteen myöntää maa-alueen käyttöoikeus.

Ympäristölupaviraston päätös 13.3.2007 nro 21/2007/4

Ympäristölupavirasto oli myöntänyt Varesjärven hoito ry:lle sekä **DD ym:lle**, Maataloustuottajain keskusliiton säätiölle, RSE-Business Oy:lle, Oy Helge Jansson & Co Ab:lle luvan pohjapadon rakentamiseen Varesjärven lasku-uoman Varesjoen suulle Kiikalan kunnassa sekä lasku-uoman perkaamiseen hakemukseen liitetyn suunnitelman mukaisesti. Ympäristölupavirasto oli myöntänyt edellä mainituille luvan saajille pysyvän käyttöoikeuden pohjapadon rakentamista varten tarvittavaan noin 65 m²:n suuruiseen maa- ja vesialueeseen Kiikalan kunnassa Yltäkylän kylässä sijaitsevalla tilalla RN:o 2:42 sekä vedenpinnan nousun seurauksena vesialueeksi muuttuviin toisille kuuluviin maa-alueisiin edellä mainitulla tilalla RN:o 2:42 ja Suomusjärven kunnassa Kettulan kylässä sijaitsevalla tilalla RN:o 1:448 sekä Suomusjärven kunnassa Vareksenbölen kylässä sijaitsevilla tiloilla RN:ot 3:8, 3:39, 3:42, 3:50, 4:14 ja 4:16.

Lupamääräys 7) kuului seuraavasti:

Luvan saajien on maksettava padon rakentamista varten tarvittavasta pysyvästä käyttöoikeudesta kiinteistön Ylikriipi RN:o 2:42 omistajalle kertakaikkisena 1,5 -kertaisena korvauksena 8 euroa.

Lupamääräys 8) kuului seuraavasti:

Luvan saajien on maksettava 1,5 -kertaisena korvauksena pysyvää käyttöoikeudesta vesialueeksi muuttuviin maa-alueisiin ja korvauksena vettyvistä maa-alueista seuraavien kiinteistöjen ilmoitetuille omistajille kertakaikkiset korvaukset:

Kunta	Kylä	Kiinteistön RN:o	Omistaja	Korvaus
Suomusjärvi	Kettula	1:448	<i>Tietoverkossa olevasta päätöksestä on poistettu omistajatiedot ja korvaussummat</i>	

Päätöksen perustelujen mukaan pohjapadolla nostettiin Varesjärven vuoden keskivedenkorkeutta 0,04 m ja alivedenkorkeutta 0,15 m, mikä vaikutti edullisesti matalan järven tilaan ja virkistyskäyttöön. Järven vesitilavuuden kasvu paransi myös kalaston elinolosuhteita happikatojen mahdollisuuden pienentyessä. Ympäristölupavirasto totesi, että muutetun suunnitelman mukainen vähäinen niitto ei edellyttänyt ympäristölupaviraston lupaa.

Yhteensä 59 kiinteistön omistajat olivat valtakirjalla yhtyneet haki-joiksi asiassa ja ilmoittaneet sitoutuvansa olemaan vaatimatta korvauksia vedenkorkeuden muutoksen johdosta mahdollisesti veden alle jäävästä tai vettyvästä maa-alueesta. Viiden muun kiinteistön, joille oli arvioitu aiheutuvan vahinkoa, osalta niille hankkeesta aiheutuvat hyödyt ylittivät arvoltaan vahingot.

Hankkeesta aiheutui kiinteistölle Ylikriipi RN:o 2:42 korvattavaa vahinkoa veden alle jäävän maa-alueen käyttöoikeudesta ja vettyvästä maa-alueesta sekä padon rakentamisen ja kunnossapidon edellyttämästä maa-alueen käyttöoikeudesta. Kiinteistölle Siironjärvi RN:o 1:448 aiheutui korvattavaa vahinkoa veden alle jäävän maa-alueen käyttöoikeudesta ja vettyvästä maa-alueesta. Näiden kiinteistöjen omistajille oli lupamääräyksissä 7) ja 8) määrätty maksettaviksi pysyvästä käyttöoikeudesta ja aiheutuvasta vetyymisvahingosta hakijoiden esittämät kertakaikkiset korvaukset, jotka ympäristölupavirasto oli katsonut riittäviksi. Kiinteistön RN:o 1:448 korvauksia arvioitaessa oli otettu huomioon myös kiinteistölle hankkeesta aiheutuva hyöty.

Ympäristölupavirasto oli katsonut hyväksyen luvan saajien tekemän hyöty-haitta -arvion, että hankkeesta saatava hyöty, yhteensä 135 152 euroa, oli siitä johtuvaa vahinkoa, haittaa tai muuta edunmenetystä, yhteensä 19 303 euroa, huomattavasti suurempi ja että

oikeudelliset edellytykset luvan myöntämiseksi olivat siten olemassa. Hanke oli myös yleisen tarpeen vaatima.

Saadun selvityksen perusteella luvan saajilla oli omistuksessaan vesilain 2 luvun 7 §:n 1 momentin edellyttämä osuus hanketta varten tarvittavista alueista, jolloin luvan saajille voitiin myöntää pysyvä käyttöoikeus hankkeen johdosta vesialueeksi muuttuviin toisille kuuluiin maa-alueisiin sekä padon rakenteiden alle jääviin ja kunnosapitoa varten tarvittavaan noin 65 m²:n suuruiseen maa- ja vesialueeseen kiinteistöstä Ylikriipi RN:o 2:42.

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 17.12.2007 nro 07/0666/2

Vaasan hallinto-oikeus oli 17.12.2007 antamallaan päätöksellä nro 07/0666/2 kumonnut ympäristölupaviraston päätöksen nro 21/2007/4 ja palauttanut asian ympäristölupavirastolle uudelleen käsiteltäväksi.

Hallinto-oikeuden päätöksen saatua lainvoiman ympäristölupaviraston tuli varata hakijalle, jos tämä tahtoi jatkaa hakemustaan, tilaisuus täydentää hakemustaan vesiasetuksen 56 §:n mukaisilla kartoilla, joissa on riittävät tiedot alueen korkeussuhteista, painuvien maalajien syvyydestä, vallitsevien ja suunnitelman mukaisten vedenkorkeuksien rajoista sekä merkinnät korkeustason kiintopisteistä. Karttoihin tuli liittyä asetuksen 56 §:n 2 momentissa tarkoitettu selitelmä ja vahinkoarvio niiden tilojen osalta, jotka eivät olleet antaneet suostumustaan hankkeen toteuttamiseen. Alueisiin annettava käyttöoikeus ja siitä maksettava korvaus oli syytä yksilöidä myös työmaatien ja työpatojen osalta.

Perusteluissaan hallinto-oikeus oli todennut luvan hakijan esittämän hankkeen hyödyn arvion perustuvan alivedenkorkeuden 15 cm:n nousuun ja haitan arvion vuoden keskivedenkorkeuden 4 cm:n nousuun. Yleiseltä kannalta hyödyksi oli arvioitu vedenlaadun ja virkistyskäyttömahdollisuuksien parantuminen. Koska hankkeesta kuitenkin aiheutui korvattavia vahinkoja, haittoja ja muita edunmenetyksiä, hallinto-oikeus oli katsonut, kuten ympäristölupavirasto, että luvan myöntämisen edellytykset oli arvioitava intressivertailun perusteella.

Hakijan toimesta vahingot, haitat ja muut edunmenetykset oli arvioitu lähinnä maaston kartalta ilmenevän kaltevuuden perusteella tilakohtaisesti. Vesilainsäädäntö ei aseta vaatimuksia hakijan esittämän arvion puolueettomuudelle. Vesiasetuksen 43 §:n mukaan suunnitelma on laadittava riittävän pätevyyden ja kokemuksen omaavan henkilön toimesta niin, että se voidaan vaikeudetta tarkastaa. Hallinto-oikeus oli katsonut, että selvitys ympäristölupaviraston tarkastamana niiden tilojen osalta, joiden omistajat olivat antaneet suostumuksensa hankkeelle tai olivat itse hakijoina, oli tässä tapauksessa riittävä. Vahinkojen, haittojen ja muiden edunmenetysten arvioimiseksi korvausta saavien tilojen osalta selvitys ei kuitenkaan antanut riittävää tietoa kiinteistöjen todellisista maanpinnan korkeuksista, maaperästä ja muista olosuhteista, kuten pohjaveden korkeudesta sekä mahdollisten rakennusten sijainnista ja korkeudesta. Tämän vuoksi hallinto-

oikeus oli katsonut, ettei lupaharkintaa ja intressivertailua voitu asiakirjoissa olevan selvityksen perusteella suorittaa.

Asiakirjoista saatavan selvityksen mukaan Varesjärven 67 rantatilasta hakijoiden hallussa oli vesialueesta 80 % ja rantaviivasta 63 %. Näin ollen asiassa oli olemassa tarvittava selvitys hakijoiden omistus- tai hallintaoikeudesta käyttöoikeuden myöntämiseksi veden alle jääviin alueisiin.

Puutteellisen selvityksen sekä puutteellisen vahinko- ja korvausarvioinnin johdosta ympäristölupaviraston päätös oli kumottava ja asia palautettava uudelleen käsiteltäväksi.

Hallinto-oikeus oli todennut vielä, että mikäli luvan myöntämisen edellytykset nyt määrättyjen selvitysten ja intressivertailun perusteella ovat olemassa, vedenkorkeuden havainnointi ympäristölupaviraston päätöksessä määrättyllä tavalla päivittäin on tarpeen. Havainnointi on järjestettävissä laitteilla automaattiseksi ilman, että asteikolla käydään päivittäin.

ASIAN KOLMAS KÄSITTELY YMPÄRISTÖLUPAVIRASTOSSA

Täydennyspyyntö

Ympäristölupavirasto on 8.2.2008 päivätyllä kirjeellään pyytänyt hakijoita, mikäli ne tahtovat jatkaa hakemustaan, täydentämään hakemustaan vesiasetuksen 56 §:n mukaisilla kartoilla, joissa on riittävät tiedot alueen korkeussuhteista, painuvien maalajien syvyydestä, valitsevien ja suunnitelman mukaisten vedenkorkeuksien rajoista sekä merkinnät korkeustason kiintopisteistä. Karttoihin tulee liittyä asetuksen 56 §:n 2 momentissa tarkoitettu selitelmä ja vahinkoarvio niiden tilojen osalta, jotka eivät ole antaneet suostumustaan hankkeen toteuttamiseen. Alueisiin annettava käyttöoikeus ja siitä maksettava korvaus on syytä yksilöidä myös työmaatien ja työpatojen osalta. Hakijoiden tulee ottaa huomioon myös, mitä Vaasan hallinto-oikeuden päätöksen perusteluissa on todettu.

Täydennykset

Hakijat ovat 29.7.2008 toimittaneet ympäristölupavirastoon Lounais-Suomen ympäristökeskuksen laatiman tilakohtaisen vahinkoarvion perusteineen niiden kahdeksan rantakiinteistön osalta, joiden omistajat eivät ole ryhtyneet hakijoiksi asiassa tai antaneet suostumustaan hankkeelle, sekä muut Vaasan hallinto-oikeuden edellyttämät täydennykset.

Kiinteistöt Peltoniemi RN:o 3:50, Honkala RN:o 3:42 ja Huilaus RN:o 3:39 (Vareksenböle, Suomusjärvi) eivät rajoitu Varesjärven rantaviivaan. Järven ja kiinteistöjen välissä on järvenlaskun (noin 0,9 m) myötä syntynyttä lunastamatonta vesijättöä. Vedennoston vaikutukset eivät ulotu kiinteistöjen alueelle eikä kiinteistöjen aluetta muutu pysyvästi vesialueeksi. Kiinteistöillä ei ole rakennuksia. Kiinteistöille ei aiheudu hankkeesta hyötyä eikä haittaa. Korvausta haitasta ei ole esitetty.

Kiinteistö Lintulehto RN:o 4:16 (Vareksenböle, Suomusjärvi) on lunastettu nykyisin vallitsevaan Varesjärven rantaviivaan saakka. Kiinteistön ja järven välissä ei ole vesijättövyöhykettä. Kiinteistöllä on kohtuullisessa kunnossa oleva lomarakennus ja kiinteistö on virkistyskäyttöön tyydyttävästi soveltuva. Lomarakennus sijaitsee noin 30 m:n etäisyydellä rantaviivasta ja yli 2,5 metrin korkeudella suunnitellusta vedenkorkeudesta. Rantavyöhyke on jyrkähkö, ja maanpinnan korkeus on heti rantaviivan yläpuolella $N_{60} +86,19$ m. Rantaviivan pituus on 165 m ja rannan keskimääräinen kaltevuus 1:2. Pysyvästi veden alle jäävä alue on pinta-alaltaan $16,5 \text{ m}^2$ ja puolitoistakertaisena maksettavan korvauksen suuruus on 211,46 euroa. Mikäli vedennoston seurauksena lisää puita Lintulehdon kiinteistöltä kaatuu tai sortuu Varesjärveen, on hakijoiden korjattava puusto pois ja toimitettava se maanomistajan käyttöön.

Kiinteistö Suviranta RN:o 4:14 (Vareksenböle, Suomusjärvi) on lunastettu nykyisin vallitsevaan Varesjärven rantaviivaan saakka. Kiinteistön maa-alue on ilmeisesti nostettu luontaisesta korkeudesta soratäytöllä. Kiinteistöllä on hyväkuntoinen lomarakennus ja kiinteistö on virkistyskäyttöön erinomaisesti soveltuva. Kiinteistön rantaviiva on soratäytöstä johtuen jyrkkä ja maanpinnan korkeus on heti rantaviivan jälkeen korkeudella $N_{60}+86,45$ m. Rantaviivan pituus on 38 m ja rannan keskimääräinen kaltevuus 1:2. Pysyvästi veden alle jäävä alue on pinta-alaltaan $3,8 \text{ m}^2$ ja puolitoistakertaisena maksettavan korvauksen suuruus on 60,88 euroa.

Kiinteistöön Lahti RN:o 3:8 (Vareksenböle, Suomusjärvi) on lunastettu Varesjärven ja kiinteistön välissä oleva vesijättö vuonna 1982, jolloin maapinta-alaan on lisätty 0,01 ha:n suuruinen alue. Kiinteistön ranta on jyrkkää kalliota ja kivikkoa. Rantaviivan pituus on 51 m ja rannan keskimääräinen kaltevuus on 1:2. Kiinteistöllä oleva lomarakennus sijaitsee 3,2 m suunniteltua vedenkorkeutta ylempänä noin 7 m:n etäisyydellä rantaviivasta. Kiinteistön virkistyskäyttökelpoisuusluokka on hyvä ja hanke on kiinteistölle hyödyllinen helpottaen vesialueen käyttöä. Pysyvästi veden alle jäävä alue on pinta-alaltaan $5,1 \text{ m}^2$ ja puolitoistakertaisena maksettavan korvauksen suuruus on 73,53 euroa.

Kiinteistö Siironjärvi RN:o 1:448 (Kettula, Suomusjärvi) on lunastettu nykyisin vallitsevaan Varesjärven rantaviivaan saakka. Kiinteistö on alava ja sen keskikorkeus on noin $N_{60} +86,50$ m. Kiinteistöllä sijaitseva lomarakennus on erittäin heikkokuntoinen. Rakennus sijaitsee 30 m:n etäisyydellä rantaviivasta ja on nykyisiin vedenkorkeuksiin nähden liian alhaalla. Rantaviivan pituus on 56 m. Kiinteistön ranta on loiva rantavyöhykkeen keskimääräisen kaltevuuden ollessa 1:25. Suunniteltu vedennosto ei aiheuta merkittäviä haittoja kiinteistön käytölle nykytilanteeseen verrattuna eikä vahinkoja rakenteille. Kiinteistö on virkistyskäyttöön välttävästi tai jopa huonosti soveltuva. Pysyvästi veden alle jäävä alue on pinta-alaltaan 70 m^2 ja puolitoistakertaisena maksettavan korvauksen suuruus on 784,98 euroa.

Kiinteistöön Kiio RN:o 5:32 (entinen Ylikriipi RN:o 2:42, Yltäkylä, Kiikala) ei ole lunastettu vesijättöä. Maaperän painumisesta johtuen rajalinja, joka aikoinaan on määritelty ilmeisimmin ennen järvenlaskua vallinneen rantaviivan mukaan (noin N_{60} +86,90 m), on mittausten perusteella nyt keskimäärin korkeudella +86,00 m, mikä johtunee turvemaan painumisesta järven laskun seurauksena. Turvekerroksen paksuus on yli 2,0 m. Kiion kiinteistön suoalue ei sovellu talousmetsäksi ilman merkittäviä kuivatustöitä. Varesjärven luusuan pohjapadon rakentamisen jälkeen Kiion kiinteistön suoalue on tarkoituksenmukaisesti ojitettavissa padon alapuolelle ilman mainittavia lisäkustannuksia. Pohjavedenpinta oli Kiion kiinteistöllä mittausten aikana puustovyöhykkeen alarajalla 0,25 m korkeammalla kuin Varesjärven vesipinta. Noin 50 m:n etäisyydellä Varesjärvestä pohjavedenpinta oli 0,73 m korkeammalla kuin suunniteltu keskivedenkorkeus. Mittausten perusteella arvioiden Varesjärven suunniteltu vedenpinnan nosto ei tule merkittävästi vaikuttamaan pohjavedenpinnan tasoon Kiion kiinteistön suoalueella. Puustovyöhykkeen alarajalla pohjavedenpinta oli N_{60} +85,91 m ja 50 m:n etäisyydellä järvestä +86,36 m. Painuneesta ja pääosin puuttomasta suoalueesta muuttuisi mittausten perusteella pysyvästi vesialueeksi 2 095 m² ja puulitoistakertaisena siitä maksettava korvaus on 408,53 euroa. Kiion kiinteistön puuston kasvuedellytyksiin järven vedenpinnan noston ei arvioida juurikaan vaikuttavan.

Varesjärven yhteisten vesialueiden RN:ot 876:1 (Lahnajärvi, Suomusjärvi), 876:2 (Saari, Kiikala) ja 876:4 (Yltäkylä, Kiikala) tilaan ja arvoon hanke vaikuttaa ainoastaan myönteisesti eikä esitystä korvaukseksi ole tehty.

Pohjapadon rakentaminen edellyttää väliaikaista tieuraa kaivinkoneen ja materiaalien kuljettamiseksi työmaalle. Paras sijainti tieuralle kulkee Kalkkimäentieltä Varesjoen idänpuoleista reunaa pitkin suoraan padolle. Tieuralla alue on suoperäistä metsää ja osassa aluetta on suoritettu harvennushakkuita. Tieuran pituudeksi tulee noin 500 m. Puustoon tai maastoon ei tehdä toimenpiteitä sen 400 m:n alkuosuudella, mutta viimeisen 100 m:n osuudella lähellä patoa tiheämpää risukkoa ja pieniä puita pitää jonkin verran poistaa. Kaadettavia puita on noin 15 ja ne ovat paksuudeltaan 10–15 cm. Pato rakennetaan talviaikaan eikä tieuran pohjaa tarvitse muokata tai vahvistaa, joten maastolle tieurasta ei aiheudu haittaa. Kaadettavista puista arvioidaan korvattavaksi 150 euroa. Kaadettavat puut jäävät maanomistajan haltuun. Kiinteistön Varesniitty RN:o 2:56 (Saari, Kiikala) omistaja on yksi luvan hakijoista.

Varesjärven hoito ry on 27.8.2008 täydentänyt hakemustaan sähköpostitse. Täydennyksen mukaan kiinteistöön Kiio RN:o 5:32 ei ole lunastettu vesijättömaata. Kiinteistölle on kuitenkin arvioitu korvaus vesialueeksi muuttuvasta maa-alueesta. Lounais-Suomen ympäristökeskuksen mukaan Kiion kiinteistön rantavyöhyke on mittausten perusteella Varesjärven laskun jälkeen painunut (turveperäinen maa), joten vettä nostettaessa se jää veden alle tai nousee takaisin vedennoston seurauksena.

Vaasan hallinto-oikeuden päätöksessä on edellytetty uuden ja vanhan rantaviivan merkitsemistä karttoihin, mutta täydennyksen kirjoissa uusi rantaviiva näkyy ainoastaan kiinteistön Kii RN:o 5:32 kohdalla. Lounais-Suomen ympäristökeskuksen mukaan suunniteltu vedenpinnan nosto on niin vähäinen (4 cm), että uuden ja vanhan rantaviivan sijainti voidaan esittää luettavissa olevassa mittakaavassa ainoastaan loivan ja painuneen Kiion kiinteistön kohdalla. Muiden rantakiinteistöjen osalta rantaviivan siirtyminen on merkityksetön, joten sellaista selvitystä ei ympäristökeskuksen mukaan voida pitää vesiasetuksen 56 §:n edellyttämänä tarpeellisenä selvityksenä.

Varesjärven hoito ry:n toimittaman täydennyksen mukaan kiinteistön Lahti RN:o 3:8 (Vareksenböle, Suomusjärvi) omistaja on Jenny Lahti. Varesjärven hoito ry on toimittanut ympäristölupavirastoon selvityksen Varesjärven yhteisten vesialueiden järjestäytymisestä ja yhteishenkilöistä.

Kuulutus III

Ympäristölupavirasto on vesilain 16 luvun 6, 7 ja 8 §:ssä säädetyllä tavalla kuuluttamalla asiasta ympäristölupavirastossa sekä Suomusjärven ja Kiikalan kunnissa varannut tilaisuuden muistutusten ja vaatimusten tekemiseen ja mielipiteiden esittämiseen hakemuksen johdosta 11.9.–13.10.2008 välisenä aikana.

Muistutus ja vaatimukset III

8) Lounais-Suomen ympäristökeskus on katsonut, ettei hakemuksessa tarkoitettu vedennosto loukkaa yleistä etua. Mikäli hankkeelle myönnetään lupa, ympäristökeskus uusii muistutuksessaan 29.6.2006 esittämänsä vaatimukset hakijan velvoittamisesta ilmoittamaan töiden aloittamisesta ja hankkeen valmistumisesta kirjallisesti ympäristökeskukselle ja seuraamaan padon rakentamisen jälkeen Varesjärven vedenkorkeuksia Lounais-Suomen ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla.

Lisätäydennykset

Varesjärven hoito ry on 28.11.2008 ja 16.3.2009 toimittanut ympäristölupavirastoon 63 kiinteistön omistajien valtakirjat, joiden mukaan näiden rantakiinteistöjen omistajat osallistuvat hakijoina pohjapadon rakentamista Varesjoen suulle koskevaan hankkeeseen ja joiden mukaan valtuutus yhdistykselle edustaa hakijoita on voimassa, kunnes asiassa on annettu lainvoimainen päätös. Kiinteistönomistajat ovat sitoutuneet siihen, etteivät he vaadi korvauksia mahdollisesti veden alle jäävästä maa-alueesta tai maa-alueen vettymisestä. Valtakirjan ovat asian kolmannessa käsittelyssä antaneet myös Suomusjärven kunnan Vareksenbölen kylässä sijaitsevien kiinteistöjen Lintulehto RN:o 4:16, Honkala RN:o 3:42 ja Lahti RN:o 3:8 omistajat.

Varesjärven hoito ry on 13.3.2009 sähköpostitse ilmoittanut ympäristölupavirastoon, että kiinteistöllä Minnilä RN:o 2:82 (Saari, Kiikala) ei ole rantaviivaa ja että kiinteistönomistajien antaman valtakirjan voi poistaa hakijoiksi ryhtyneiden valtakirjoista.

Varesjärven hoito ry on 16.3.2009 toimittanut ympäristölupavirastoon uuden suunnitelman patotyömaalle tehtävästä tieurasta ja työpadosta. Työpato ei ole tarpeen Varesjoen kapeuden ja pienten virtaamien johdosta. Pohjapadon rakentamiseksi ei tarvita pysyvää tietä vaan väliaikainen tieura. Uusi tieura tehdään padon korjausten ja huoltotöiden vuoksi tarpeen mukaan. Paras paikka tieuralle kulkee Linkinientietä pitkin hakijoina olevien omistamalle kiinteistölle Roope Anka RN:o 2:37 (Saari, Kiikala) ja kiinteistönreunaa myöten järven jäälle ja jäätietä pitkin suoraan patotyömaalle. Pato tullaan rakentamaan talviaikaan. Varesjärven hoito ry korvaa mahdolliset visuaaliset vahingot kaivinkoneen tai moottorikelkan jättämistä jäljistä maanomistajille. Kiinteistön RN:o 2:37 omistajat ovat antaneet suostumuksensa alueensa käyttöön tieuraksi.

MERKINTÄ

Suomusjärven ja Kiikalan kunnat ovat lopettaneet toimintansa ja yhdistyneet osaksi Salon kaupunkia 1.1.2009 alkaen.

YMPÄRISTÖLUPAVIRASTON RATKAISU

Luparatkaisu

Ympäristölupavirasto myöntää Varesjärven hoito ry:lle sekä **DD ym:lle** (Pirttimäki RN:o 1:28, Yltäkylä, Salo), (Koivula RN:o 1:37, Yltäkylä, Salo), (Aatula RN:o 1:411, Kettula, Salo), Maataloustuottajain keskusliiton säätiölle (Kettula RN:o 1:538, Kettula, Salo ja Vareksenbölen niitty RN:o 3:56, Vareksenböle, Salo), (Kesäranta I RN:o 5:6, Yltäkylä, Salo ja Kesäranta II RN:o 2:23, Kiikalan saari, Salo), (Mäntyharju RN:o 2:25, Kiikalan saari, Salo), (Koivula RN:o 2:27, Kiikalan saari, Salo), (Pirttiranta RN:o 2:29, Kiikalan saari, Salo), (Aarnela RN:o 2:31, Kiikalan saari, Salo), (Pojula RN:o 2:32, Kiikalan saari, Salo), (Katajamäki RN:o 2:34, Kiikalan saari, Salo), (Roope Anka RN:o 2:37, Kiikalan saari, Salo), (Haaparanta RN:o 2:41, Kiikalan saari, Salo), (Saarenpää RN:o 2:63, Kiikalan saari, Salo), (Varesniitty RN:o 2:56, Kiikalan saari, Salo), (Koivuranta RN:o 2:61, Kiikalan saari, Salo), (Lammaskallio RN:o 3:7, Vareksenböle, Salo), (Kuusirinne RN:o 3:9, Vareksenböle, Salo), (Siesta RN:o 3:10, Vareksenböle, Salo), (Varesperä RN:o 3:11, Vareksenböle, Salo), (Toinila RN:o 3:62, Vareksenböle, Salo), (Kumpula RN:o 3:33 ja Pyöli RN:o 3:58, Vareksenböle, Salo), (Kivikara RN:o 3:38 ja Siivilä RN:o 3:49, Vareksenböle, Salo), (Saralahti RN:o 3:40, Vareksenböle, Salo), (Varesniemi RN:o 3:41, Vareksenböle, Salo), RSE-Business Oy:lle (Kanervalan RN:o 3:43, Vareksenböle, Salo), (Mäkelä RN:o 3:48, Vareksenböle, Salo), Oy Helge Jansson & Co Ab:lle (Fakiirila RN:o 3:52, Vareksenböle, Salo), (Lehtiranta RN:o 3:53, Vareksenböle, Salo), (Niemennotko RN:o 3:54, Vareksenböle, Salo), (Varesrinne RN:o 3:55, Vareksenböle, Salo), (Pähkämäki RN:o 3:59, Vareksenböle, Salo), (Antinmäki RN:o 4:7 ja Villa Riitta RN:o 3:60, Vareksenböle, Salo), (Vareksenpesä RN:o 3:61, Vareksenböle, Salo), (Wareksenranta RN:o 4:1, Vareksenböle, Salo), (Kivensyrjä RN:o 4:2, Vareksenböle, Salo), (Pihlaja RN:o 4:3, Vareksenböle, Salo), (Koivuwares RN:o 4:4, Vareksenböle, Salo), (Leporanta RN:o 4:6, Vareksenböle, Salo), (Pietilä RN:o 4:5, Vareksenböle, Salo), (Kivimäki RN:o 4:9, Vareksenböle, Salo), (Verkkoniemi RN:o 4:10, Vareksenböle, Salo), (Varesrinne RN:o 4:11, Vareksenböle, Salo),

(Mutterimäki RN:o 4:12, Vareksenböle, Salo), (Kyläranta RN:o 4:13, Vareksenböle, Salo), (Isokivi RN:o 4:15, Vareksenböle, Salo), (Höveli RN:o 5:10, Yltäkylä, Salo), (Ruuhiranta RN:o 5:11, Yltäkylä, Salo), (Nypyöli RN:o 5:20, Yltäkylä, Salo), (Kultaranta RN:o 6:0, Vareksenböle, Salo), (Piipari RN:o 6:17, Lahnajärvi, Salo), (Lokkiniemi RN:o 2:24 ja Suolehto RN:o 2:43, Kiikalan saari, Salo), (Lintulehto RN:o 4:16, Vareksenböle, Salo), (lines Ankka RN:o 2:38, Kiikalan saari, Salo), (Honkala RN:o 3:42, Vareksenböle, Salo) (Lahti RN:o 3:8, Vareksenböle, Salo) luvan pohjapadon rakentamiseen Varesjärven lasku-uoman Varesjoen suulle hakemuksen liitteenä olevaan 9.10.2003 päivättyyn suunnitelmakarttaan nro 3 merkittyyn paikkaan Salon kaupungissa ja lasku-uoman perkaamiseen hakemukseen liitetyn ja 9.10.2003 päivätyn suunnitelman mukaisesti.

Varesjärven keskivedenkorkeus ja samalla vesilain 1 luvun 6 §:n mukainen vesialueen raja maata vastaan, joka nyt on $N_{60} +86,00$ m, tulee pohjapadon rakentamisen jälkeen olemaan $N_{60} +86,04$ m.

Ympäristölupavirasto myöntää edellä mainituille luvan saajille pysyvän käyttöoikeuden pohjapadon rakentamista ja kunnossapitoa varten tarvittavaan noin 65 m^2 :n suuruiseen maa- ja vesialueeseen Salon kaupungissa Yltäkylän kylässä sijaitsevalla kiinteistöllä Kii RN:o 5:32 sekä vedenpinnan nousun seurauksena vesialueeksi muuttuviin toisille kuuluviin maa-alueisiin edellä mainitulla kiinteistöllä RN:o 5:32, Salon kaupungissa Kettulan kylässä sijaitsevalla kiinteistöllä Siironjärvi RN:o 1:448 ja Salon kaupungissa Vareksenbölen kylässä sijaitsevalla kiinteistöllä Suviranta RN:o 4:14 sekä Salon kaupungissa yhteisillä vesialueilla RN:o 876:1 (Lahnajärven kylä), RN:o 876:2 (Kiikalan Saaren kylä) ja RN:o 876:4 (Yltäkylän kylä).

Hankkeesta ja pysyvän käyttöoikeuden myöntämisestä ei ennalta arvioiden aiheudu muuta vesilain mukaan korvattavaa vahinkoa, haittaa tai edunmenetystä kuin jäljempänä lupamääräyksissä 7) ja 8) on määrätty.

Luvan saajien on noudatettava vesilain säännöksiä ja seuraavia lupamääräyksiä.

Lupamääräykset

1) Pohjapato rakennetaan ja lasku-uomaa perataan suunnitelman liitteinä olevien, 9.10.2003 ja 6.11.2002 päivättyjen piirustusten nrot 5–7 mukaisesti.

Mikäli Varesjärven vedenkorkeudet pohjapadon rakentamisen jälkeen poikkeavat merkittävästi suunnitelmassa esitetystä, tulee padon rakennetta muuttaa Lounais-Suomen ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla siten, että suunnitellut vedenkorkeudet toteutuvat.

2) Työt on tehtävä siten ja sellaisena aikana, että vesistölle ja sen käytölle aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa.

3) Rakennustyöt on aloitettava ja saatettava olennaisilta osiltaan loppuun viimeistään kolmen vuoden kuluessa tämän päätöksen lain-

voimaiseksi tulemisesta uhalla, että lupa ja myönnettyt käyttöoikeudet raukeavat.

4) Töiden päätyttyä rakennuspaikat on saatettava asianmukaiseen ja maisemallisesti hyväksyttävään kuntoon.

5) Luvan saajat ovat vastuussa hankkeeseen kuuluvien rakenteiden ja laitteiden kunnossapidosta. Pohjapato on pidettävä tarkoitustaan vastaavassa kunnossa.

6) Mikäli tässä päätöksessä tarkoitettu hankkeesta aiheutuu sellainen vahinko, haitta tai muu edunmenetykset, jota lupapäätöstä annettaessa ei ole edellytetty ja josta luvan saajat ovat vesilain säännösten mukaisesti vastuussa, eikä asiasta päästä sopimukseen, edunmenetyksen kärsinyt tai yleisen edun niin vaatiessa asianomainen viranomais- tai viranomainen voi saattaa asian lupapäätöksen lainvoiman estämättä ympäristölupaviraston ratkaistavaksi siinä järjestyksessä, kuin hakemusasioista on vesilaissa säädetty.

Töiden suorittamisesta mahdollisesti aiheutuva vahinko on viivytystä korvattava asianomaiselle oikeudenomistajalle, ellei toisin sovi- ta.

7) Luvan saajien on maksettava padon rakentamista ja kunnossapi- toa varten tarvittavasta pysyvästä käyttöoikeudesta kiinteistön Kiio RN:o 5:32 (Yltäkylä, Salo) omistajille kertakaikkisena 1,5 -kertaisena korvauksena 13 euroa.

8) Luvan saajien on maksettava pysyvästä käyttöoikeudesta vesi- alueeksi muuttuviin maa-alueisiin Salon kaupungissa sijaitsevien kiinteistöjen ilmoitetuille omistajille seuraavat 1,5 -kertaiset kerta- kaikkiset korvaukset:

Kylä	Kiinteistön nimi ja RN:o	Ilmoitettu omistaja	Korvaus
Kettula	Siironjärvi 1:448		<i>Tietoverkossa olevasta päätöksestä on poistettu omistajatiedot ja korvaussummat</i>
Vareksenböle	Suviranta 4:14		
Yltäkylä	Kiio 5:32		

9) Korvaukset on maksettava ennen töihin ryhtymistä mutta viimeis- tään vuoden kuluttua siitä, kun tämä päätös on saanut lainvoiman. Eräpäivästä lähtien korvauksille on maksettava vuotuista viivästys- korkoa, jonka määrä on kulloinkin voimassa oleva korkolain 12 §:ssä tarkoitettu viitekorko lisättynä seitsemällä prosentilla. Vesilain 11 lu- vun 15 §:ssä tarkoitettua tallettamista ei ole toimitettava korvattavien etujen vähäisyyden vuoksi.

10) Luvan saajien on asennettava selvästi näkyvään paikkaan poh- japadon yläpuolelle senttimetrijaotuksella varustettu vedenkorkeus- asteikko. Luvan saajien on päivittäin havaittava Varesjärven veden- korkeus Lounais-Suomen ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla.

Ehdotus vedenkorkeuden havainnoinnin järjestämiseksi on toimitettava ympäristökeskukselle hyvissä ajoin ennen toimenpiteisiin ryhtymistä.

11) Luvan saajien on hyvissä ajoin etukäteen ilmoitettava kirjallisesti rakennustöiden aloittamisesta Lounais-Suomen ympäristökeskukselle ja Salon kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

12) Luvan saajien on ilmoitettava rakennustöiden valmistumisesta 60 päivän kuluessa kirjallisesti ympäristölupavirastolle, Lounais-Suomen ympäristökeskukselle ja Salon kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Perustelut

Pohjapadolla nostetaan Varesjärven vuoden keskivedenkorkeutta 0,04 m ja alivedenkorkeutta 0,15 m, mikä vaikuttaa edullisesti matalan järven tilaan ja virkistyskäyttöön. Järven vesitilavuuden kasvu parantaa myös kalaston elinolosuhteita happikatojen mahdollisuuden pienentyessä. Ympäristölupavirasto toteaa, että muutetun suunnitelman mukainen vähäinen niitto ei edellytä ympäristölupaviraston lupaa.

Yhteensä 62 kiinteistön omistajat ovat valtakirjalla yhtyneet hakijoiksi asiassa ja ilmoittaneet sitoutuvansa olemaan vaatimatta korvauksia vedenkorkeuden muutoksen johdosta mahdollisesti veden alle jäävästä tai vettyvästä maa-alueesta.

Kiinteistöille Siironjärvi RN:o 1:448 ja Suviranta RN:o 4:14 aiheutuu hankkeesta korvattavaa vahinkoa veden alle jäävän maa-alueen käyttöoikeudesta. Kiinteistöjen korvauksia arvioitaessa ei ole otettu huomioon kiinteistöille hankkeesta aiheutuvia hyötyjä. Kiinteistöille Kiiro RN:o 5:32 aiheutuu korvattavaa vahinkoa veden alle jäävän maa-alueen käyttöoikeudesta sekä padon rakentamisen ja kunnossapidon edellyttämästä maa-alueen käyttöoikeudesta. Näiden kiinteistöjen omistajille on lupamääräyksissä 7) ja 8) määrätty maksettaviksi pysyvistä käyttöoikeudesta hakijoiden esittämät kertakaikkiset korvaukset, jotka ympäristölupavirasto on katsonut riittäviksi.

Edellä mainituille kiinteistöille ei aiheudu vettymishaittoja, koska hankkeen toteuttaminen ei nosta ylimpiä vedenkorkeuksia, ja kiinteistöt saavat hankkeesta myös hyötyä. Yhteisten vesialueiden hankkeesta saama hyöty on suurempi kuin niiden osalta myönnettävän käyttöoikeuden aiheuttama vähäinen edunmenetys, jota ei siksi ole määrätty korvattavaksi. Kiinteistöt Peltoniemi RN:o 3:50 ja Huilau RN:o 3:39 eivät lunastamattomasta vesijätöstä johtuen ulotu Varesjärven rantaviivaan saakka eikä niiden maa-aluetta jää veden alle eikä vety.

Ympäristölupavirasto katsoo hyväksyen luvan saajien tekemän hyötyhaitta -arvion, että hankkeesta saatava hyöty, yhteensä noin 135 000 euroa, on siitä hankkeeseen osallistumattomien henkilöiden omaisuudelle johtuvaa vahinkoa, haittaa tai muuta edunmenetystä, yhteensä noin 1 300 euroa, huomattavasti suurempi ja että oikeudel-

liset edellytykset luvan myöntämiseksi ovat siten olemassa. Hanke on myös yleisen tarpeen vaatima.

Saadun selvityksen perusteella luvan saajilla on omistuksessaan vesilain 2 luvun 7 §:n 1 momentin edellyttämä osuus hanketta varten tarvittavista alueista, jolloin luvan saajille voidaan myöntää pysyvä käyttöoikeus hankkeen johdosta vesialueeksi muuttuviin toisille kuuluihin maa-alueisiin sekä padon rakenteiden alle jäävään ja kunnossapitoa varten tarvittavaan noin 65 m²:n suuruiseen maa- ja vesialueeseen kiinteistöstä Kiiro RN:o 5:32. Työmaatie rakennetaan hakijoiden omistaman kiinteistön Roope Ankka RN:o 2:37 kautta annetun suostumuksen mukaisesti.

Lainkohdat

Vesilain 1 luvun 30 §:n 1 momentti, 2 luvun 6 §:n 2 momentti, 7 §:n 1 momentti sekä 11 luvun 3, 5, 6, 14 ja 14 a §

Vaatimuksiin vastaaminen

Ympäristölupavirasto hylkää luvan epäämistä koskevat vaatimukset, koska ratkaisun perusteluosasta ilmenevillä perusteilla luvan myöntämisen oikeudelliset edellytykset ovat olemassa.

Ympäristölupavirasto ottaa **Lounais-Suomen ympäristökeskuksen** 1), 4) ja 8) vaatimuksen töiden aloittamisen ja valmistumisen ilmoittamisesta ympäristökeskukselle huomioon lupamääräyksissä 11) ja 12). Ympäristölupavirasto ottaa huomioon ympäristökeskuksen vaatimuksen Varesjärven vedenkorkeuksiin aiheutuvien pohjapadon vaikutusten seuraamisesta lupamääräyksessä 10).

Ympäristölupavirasto toteaa **GG** ja **HH:n** 2) ja 6) väitteeseen siitä, että hankkeesta tonteille aiheutuvia hyötyjä ja haittoja koskeva selvitys ei ole puolueeton, että ympäristölupavirasto oli edellyttänyt hakijoilta kyseisen selvityksen tekemistä ja kyseessä on siis hakijoiden arvio aiheutuvista hyödyistä ja haitoista. Selvitykselle ei ollut asetettu tekijäkohtaisia rajoituksia. Muistuttajille on lupamääräyksessä 8) määrätty korvaukset pysyvästä käyttöoikeudesta. Ympäristölupavirasto ottaa muistuttajien vaatimuksen vedenkorkeuden mittaamisesta mahdollisimman luotettavasti lupamääräyksestä 10) ilmenevällä tavalla huomioon.

FF:n 5) muistutuksen osalta ympäristölupavirasto toteaa, että Suokas on tullut hankkeeseen luvan hakijaksi.

II:n 3) ja 7) väitteeseen tilan Ylikriipi omistajien osoitetietojen puutteellisuudesta ympäristölupavirasto toteaa, että kuulutusjakelu on suoritettu hakijan toimittamien osoitetietojen perusteella. Muistuttajan väitteeseen siitä, että kiinteistön Ylikriipi RN:o 2:42 omistajat eivät ole antaneet suostumustaan padon rakentamiseen kiinteistön alueelle, ympäristölupavirasto toteaa, että tällä päätöksellä se on myöntänyt luvan saajille pysyvän käyttöoikeuden pohjapadon rakentamista ja kunnossapitoa varten tarvittavaan alueeseen kiinteistön Kiiro RN:o 5:32 (entinen Ylikriipi RN:o 2:42) alueella ja että tästä

käyttöoikeudesta on määrätty korvaus kiinteistönomistajille lupamääräyksessä 7) sekä pysyvästä käyttöoikeudesta vesialueeksi muuttuvaan maa-alueeseen on määrätty korvaus lupamääräyksessä 8).

Käsittelymaksu

Maksutta

Perustelut

Ympäristöministeriön asetuksessa ympäristölupaviraston maksullisista suoritteista olevan maksutaulukon mukainen käsittelymaksu asiassa on 420 euroa, jota on suuren työmäärän vuoksi korotettu 35 %. Kyseessä on asia, jonka Vaasan hallinto-oikeus on palauttanut uudelleen käsiteltäväksi, minkä vuoksi mainitusta käsittelymaksusta vähennetään aikaisemmista ympäristölupaviraston päätöksistä perityt käsittelymaksut.

Sovellettu säädös

Ympäristöministeriön asetus ympäristölupaviraston maksullisista suoritteista (1416/2001) 2 ja 4 §

MUUTOKSENHAKU Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

Liite Valitusosoitus

Anne Valjakka

Pertti Seppänen

Esko Vähäsöyrinki

Päätöksen tekemiseen ovat osallistuneet sivutoiminen ympäristöneuvos Anne Valjakka sekä ympäristöneuvokset Pertti Seppänen ja Esko Vähäsöyrinki (tarkastava jäsen). Asian on esitellyt Anne Valjakka.
AV/sl

VALITUSOSOITUS

- Valitusviranomainen** Länsi-Suomen ympäristölupaviraston päätökseen saa hakea valittamalla muutosta **Vaasan hallinto-oikeudelta**. Asian käsittelystä perittävistä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.
- Valitusaika** Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitusaika päättyy **4.5.2009**.
- Valitusoikeus** Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden oikeutta tai etua asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuin ympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, alueelliset ympäristökeskukset, kuntien ympäristön-suojeluviranomaiset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset.
- Valituksen sisältö** Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava
- päätös, johon haetaan muutosta
 - valittajan nimi ja kotikunta
 - postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (mikäli yhteystiedot muuttuvat, on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle, PL 204, 65101 Vaasa, sähköposti vaasa.hao@oikeus.fi)
 - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta
 - mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
 - perusteet, joilla muutosta vaaditaan
 - valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiolla tai sähköpostilla)
- Valituksen liitteet** Valituskirjelmään on liitettävä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
 - mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta
- Valituksen toimittaminen ympäristölupavirastoon**
- Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava kaksin kappalein Länsi-Suomen ympäristölupaviraston kirjaamoon. Valituskirjelmän on oltava perillä määrääjän viimeisenä päivänä** ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määrääjän viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.
- Länsi-Suomen ympäristölupaviraston yhteystiedot**
käyntiosoite:	Panimokatu 1, 00580 Helsinki
postiosoite:	PL 115, 00231 Helsinki
puhelin:	(vaihe) 020 610 121
telekopio:	(09) 726 0233
sähköposti:	kirjaamo.Lsy@ymparisto.fi
aukioloaika:	klo 8 - 16.15
- Oikeudenkäyntimaksu** Valittajalta peritään asian käsittelystä Vaasan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 89 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.